

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

judecători

URSACHE Petru

NICOLAEV Ghenadie

MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de condamnatul Rusnac Pavel, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.03.2016 – 07.04.2016;

Instanța de recurs: 04.05.2016 – 22.06.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea Judecătoriei Bălți din 07.04.2016 a fost respins ca neîntemeiat demersul Penitenciarului nr.11 mun. Bălți privind aplicarea dispozițiilor art.91 Cod penal față de condamnatul Rusnac Pavel privind eliberarea condiționată înainte de termen de la executarea pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei orașului Vidnovovsc regiunea Moscova, Federația Rusă din 05.12.2001, modificată prin hotărîrea Judecătoriei raionului Zubovo-Poleansc al Republicii Mordovia din 03.08.2004 în privința lui Rusnac Pavel în baza art. 131 al.2 p.v Cod Penal al Federației Ruse, 69 al.5 CP FR sub formă de închisoare pe un termen de 19 ani 11 luni, prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 11.11.2010 fiind admise demersul Ministerului Justiției RM și cererea condamnatului Rusnac Pavel privind transferul pentru continuarea executării pedepsei penale cu închisoare în instituțiile penitenciare ale RM, cu recalificarea acțiunilor acestuia în art. 145 alin.(2) lit. j) și art. 171 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea în baza art.84 alin. (1) Cod penal a pedepsei de 17 ani 11 luni cu ispășirea în penitenciar de tip închis.

2. Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe a fost contestată cu recurs de către avocatul Lichii Iana în interesele condamnatului Rusnac Pavel și de către condamnatul Rusnac Pavel.

2.1. Avocatul Lichii Iana, în recursul declarat a solicitat casarea încheierii. În motivarea recursului înaintat, a indicat că potrivit prevederilor art. 91 Cod penal, persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare, care au reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care sînt condamnate, care au participat la executarea și care nu au refuzat executarea, în conformitate cu prevederile art. 234 din Codul de executare, a muncilor remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție li se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară.

Astfel, recurentul a menționat că condamnatul Rusnac Pavel a executat efectiv 3/4 din termenul de pedeapsa stabilită, iar termenul a fost împlinit la 30.09.2014.

Prima instanță nu a luat în considerație faptul că condamnatul Rusnac Pavel a participat activ la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție, ultimul fiind inclus la 30.04.2013 în Sectorul de deservire gospodărească al Penitenciarului nr.6 din or. Soroca, activînd în calitate de tencuitor, ca urmare a cererii din 15.03.2013, iar ulterior, activînd în diferite funcții pe parcursul detenției (copiile autentificate ale cererii respective și ale Extrasului din procesul-verbal din 30.04.2013 a ședinței Comisiei Penitenciarului nr.6 or. Soroca sunt anexate la dosar).

Conform datelor din dosarul penal, condamnatul nu are obligațiuni financiare. Ultimului în baza prezentărilor serviciilor respective ale Instituției penitenciare i-a fost aprobată caracteristica, fiind caracterizat cu calificativul „satisfăcător”, reieșind din certificatul despre stimulări, sancțiuni disciplinare și convorbiri educative din 24.02.2016, prezentat Comisiei, persoana vizată nu dispune de sancțiuni, cu el nu s-au dus convorbiri educative.

Mai mult ca atît, la 04.02.2014 i-a fost aplicată o stimulare sub formă de: „mențiune”, pentru conduita bună, iar la 10.07.2014 o altă stimulare sub formă de: „mențiune”, pentru aceeași conduita bună, comportament decent, atitudine conștiincioasă față de muncă și participare la activități educative.

A mai indicat că ultimul și-a făcut concluzii necesare în vederea corectării și corejării sale, a conștientizat urmările ce survin în urmă comiterii infracțiunii și pe viitor nu va săvîrși alte infracțiuni,

Cu referire la art. 248 Codul de executare, a indicat încheierea primei instanțe drept una ilegală și neîntemeiată, în încheierea respectivă este menționat faptul că condamnatul Rusnac Pavel pe parcursul executării a fost sancționat disciplinar de 34 ori fapt ce denotă

că condamnatul în timpul executării pedepsei a manifestat un comportament nesatisfăcător, soldat cu încălcarea sistematică a regimului de detenție.

În consecință, recurentul a conchis că condamnatul Rusnac Pavel întrunește întru-totul prevederile art. 91 Cod penal, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii instanței de fond, cu admiterea demersului Penitenciarului nr. 11 mun. Bălți privind propunerea pentru liberarea condiționată a condamnatului Rusnac P. de pedeapsă înainte de termen.

2.2. Condamnatul Rusnac Pavel a solicitat casarea încheierii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia demersul înaintat să fie admis.

În motivarea recursului, condamnatul a indicat că s-a adresat către comisia penitenciarului nr. 11 mun. Bălți privind aplicarea art.91 Cod penal, fiind caracterizat pozitiv, a avut încălcări în Federația Rusă care sunt stinse, ispășind pedeapsa în Republica Moldova nu a avut careva încălcări. A participat la munci remunerate, astfel fiindu-i micșorat termenul de pedeapsă cu 9 luni, în prezent participă la munci neremunerate, îndeplinește cerințele administrației, pînă la eliberare a rămas să ispășească termenul de 2 ani și 2 luni, are loc de trai, prin urmare a solicitat să fie eliberat înainte de termen.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, recursurile declarate au fost respinse ca fiind nefondate, iar încheierea contestată a fost menținută fără modificări.

4. Instanța de recurs a constatat că prima instanță la examinarea demersului Penitenciarului nr. 11 mun. Bălți privind aplicarea art.91 Cod penal, față de Rusnac Pavel a respectat normele procesuale și a verificat complet și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, concluzia instanței privind respingerea demersului fiind emisă în baza studierii datelor referitoare la persoana condamnatului.

Astfel, condamnatul Rusnac Pavel pe parcursul ispășirii pedepsei a fost sancționat anterior în mod disciplinar de 34 ori, la fel din materialele prezentate rezultă, că potrivit caracteristicii eliberată de către administrația Penitenciarului nr. 11 mun. Bălți condamnatul Rusnac Pavel se caracterizează satisfăcător (f.d.6).

Totodată, instanța de recurs a menționat că Rusnac Pavel pe parcursul deținerii în penitenciar anterior a manifestat un comportament nesatisfăcător, a comis abateri disciplinare, fiind sancționat disciplinar, a participat la munci în penitenciar.

Deși sancțiunile disciplinare sunt stinse, instanța de recurs a conchis că soluția instanței privind respingerea demersului este una corectă, astfel instanța de judecată just a concluzionat că în privința lui Rusnac Pavel există restricții de aplicare a liberării condiționate înainte de termen, nefiind posibilă aplicarea art.91 Cod penal, față de condamnat, deoarece condamnatul nu a dat dovadă de corectare deplină, faptul executării termenului de pedeapsă stabilit nefiind suficient pentru liberarea condiționată înainte de termen în împrejurările date.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, condamnatul Rusnac Pavel a atacat-o cu recurs în anulare, solicitând casarea hotărârilor instanțelor inferioare și adoptarea

unei noi hotărîri potrivit căreia demersul lui să fie admis, și eliberat condiționat înainte de termen.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrilor judecătorești ***după epuizarea căilor ordinare de atac***.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărîrii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la ***judecarea cauzei***, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărîrilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărîrile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că, în ordinea recursului în anulare, potrivit modificărilor din Codul de procedură penală din 27 octombrie 2012, poate fi atacată doar sentința, legalitatea căreia a fost verificată pe căile ordinare de atac – în apel și în recurs și a devenit irevocabilă.

Astfel, împotriva încheierilor judecătorești, prin care s-au soluționat alte chestiuni decît vinovăția persoanei, în speța dată chestiuni privind eliberarea condamnatului Rusnac Pavel condiționat, în baza prevederilor art. 91 Cod penal, acestea au numai un dublu grad de jurisdicție, prima instanță și de recurs, cale de atac, prevăzută de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare.

Prin urmare, raportînd prevederile legale menționate supra la speța dată, instanța de recurs constată că recurentul și-a exercitat calea de atac oferită de legislator, fiind pronunțată o decizie irevocabilă, iar o atare hotărîre irevocabilă nu este susceptibilă de a fi atacată în ordinea recursului în anulare, deoarece nu cade sub incidența categoriilor de hotărîri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție.

Așadar, avînd ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, întrucît acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

7. În temeiul art. 456, 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de condamnatul Rusnac Pavel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, deoarece nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 11 noiembrie 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru